

หลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง
สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติการบำบัดทดแทนไต (การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม)
ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2561

ชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย: การพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติการบำบัดทดแทนไต (การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม)

ภาษาอังกฤษ: Program of Nursing Specialty in Renal Replacement Therapy Nurse Practitioner (Hemodialysis)

ชื่อประกาศนียบัตร

ชื่อเต็ม: ประกาศนียบัตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติการบำบัดทดแทนไต (การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม)

Certification of Nursing Specialty in Renal Replacement Therapy Nurse Practitioner (Hemodialysis)

ชื่อย่อ: ป. การพยาบาลเฉพาะทางเวชปฏิบัติการบำบัดทดแทนไต (การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ร่วมกับ โรงพยาบาลนพรัตนราชธานี โรงพยาบาลสมุทรปราการ และสถาบันบาราศนราดรุร

ปรัชญาของหลักสูตร

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต โรงพยาบาลนพรัตนราชธานี โรงพยาบาลสมุทรปราการ และสถาบันบาราศนราดรุร เชื่อว่าการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องของผู้เข้าอบรมที่เป็นผู้ใหญ่จะเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้กำหนดเป้าหมายเฉพาะของตนเอง และการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นตลอดหลักสูตรจะเป็นผลมาจากการที่ผู้เข้าอบรมได้รับองค์ความรู้ใหม่ที่จะสามารถนำไปประยุกต์เข้ากับประสบการณ์ที่มีมาก่อนหรือประสบการณ์ของเพื่อนร่วมหลักสูตรที่ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันตามกระบวนการของการเรียนรู้ที่จัดให้ ดังนั้นการออกแบบการฝึกอบรมประกอบด้วยการเรียนรู้จากอาจารย์ที่มีประสบการณ์ด้านวิชาการ การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนในชั้นเรียนโดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมอบรม ตลอดจนการศึกษาค้นคว้าความรู้ที่มีอยู่มากมายด้วยตนเองจากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย ตลอดจนรู้จักวิเคราะห์วิจารณ์ประเด็นความรู้ต่างๆ นอกจากนี้การดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตรนี้เป็นความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันการศึกษาพยาบาลและสถาบันที่ให้บริการสุขภาพ ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมได้เห็นภาพและเรียนรู้การทำงานเป็นที่ระหว่างสถาบันอีกด้วย

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต โรงพยาบาลนพรัตนราชธานี โรงพยาบาลสมุทรปราการ และสถาบันบำราศนราดูร เชื่อมั่นว่า ผู้ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรนี้จะเป็นพยาบาลไตเทียมที่มีความรู้เชิงวิชาการ มีทักษะการปฏิบัติสอดคล้องกับสมรรถนะของพยาบาลไตเทียมที่กำหนดโดยสภาการพยาบาล เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ สามารถให้การดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้ความเข้าใจนโยบายและระบบบริการสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับโรคไตเรื้อรังและการบำบัดทดแทนไตมีความรู้และทักษะในการประเมินภาวะสุขภาพขั้นสูง การพยาบาลผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังระยะต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรคไตระยะสุดท้ายที่ได้รับการบำบัดทดแทนไต ปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม และสามารถใช้อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการแพทย์ในการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมให้แก่ผู้ป่วยได้อย่างถูกต้องปลอดภัย บนพื้นฐานจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพและหลักฐานเชิงประจักษ์ สามารถประเมินปัญหาและวางแผนป้องกันและจัดการกับภาวะแทรกซ้อนและความเสี่ยง ใช้สารสนเทศทางสุขภาพเพื่อการพัฒนาคุณภาพการพยาบาล สามารถประสานงานกับทีมสุขภาพและบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการรักษาพยาบาลอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. วิเคราะห์นโยบายระบบสุขภาพ เศรษฐศาสตร์สุขภาพ และจัดรูปแบบการพยาบาลผู้ป่วยโรคไตที่สอดคล้องกับระบบสุขภาพได้
2. มีทักษะในการประเมินและวิเคราะห์ปัญหาสุขภาพ ในผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังและผู้ป่วยฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมได้
3. มีทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้และเทคโนโลยีทางการแพทย์ในการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมบนพื้นฐานกฎหมาย จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ
4. จัดระบบการใช้บุคลากรและทรัพยากรอื่นๆ รวมทั้งการประสานงานในทีม เพื่อการดูแลผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายอย่างมีประสิทธิภาพ
5. ให้คำปรึกษาแก่ผู้ป่วยและครอบครัวในการเลือกวิธีการบำบัดทดแทนไต และจัดการสุขภาพตนเองได้
6. มีทักษะในการวิเคราะห์ หลักฐานเชิงประจักษ์และสารสนเทศทางสุขภาพ ในการพัฒนาคุณภาพการดูแลอย่างต่อเนื่อง

สมรรถนะพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติการบำบัดทดแทนไต (การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม)

พยาบาลเฉพาะทางที่เข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรฯ จะมีสมรรถนะการพยาบาลเฉพาะทางที่เพิ่มขึ้นจากสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ 8 สมรรถนะที่กำหนดเป็นมาตรฐานโดยสภาการพยาบาล ทั้งนี้สมรรถนะเฉพาะทางของพยาบาลเวชปฏิบัติการบำบัดทดแทนไต (การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม) มี 4 สมรรถนะ ดังนี้

สมรรถนะที่ 1 สามารถให้การพยาบาลผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการรักษาด้วยการฟอกเลือด

1) วิเคราะห์สถานการณ์โรคไต นโยบาย กฎหมายและจริยธรรม รวมทั้งทรัพยากรในการจัดระบบการรักษาพยาบาลผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรังระยะสุดท้าย

2) ประเมินและวินิจฉัยภาวะสุขภาพขั้นสูง คาดการณ์การเปลี่ยนแปลงของผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการรักษาด้วยการฟอกเลือด ในระยะเฉียบพลัน วิกฤต และเรื้อรัง รวมทั้งการประเมินสิ่งแวดล้อมและความเป็นอยู่ของผู้ป่วยและครอบครัว

3) วางแผนและปฏิบัติการพยาบาลทั้งระยะเฉียบพลัน วิกฤต และเรื้อรังอย่างมีส่วนร่วมและต่อเนื่องในการดูแลผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการรักษาด้วยการบำบัดทดแทนไต

4) ประเมินผลลัพธ์ภาวะสุขภาพของผู้ป่วยทั้งระยะสั้นและระยะยาว

5) สนับสนุนให้ผู้ป่วยและครอบครัวจัดการสุขภาพตนเอง

6) ใช้เทคโนโลยีเพื่อการรักษาพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการบำบัดทดแทนไต

สมรรถนะที่ 2 สามารถจัดการข้อมูลทางสุขภาพของผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการรักษาด้วยการฟอกเลือดได้อย่างเหมาะสม

1) ระบุตัวชี้วัดภาวะสุขภาพ ได้แก่ 1) QOL 2) Satisfaction 3) Intra dialytic weight gain (IDWG) 4) Blood Pressure 5) AVF survival rate 6) Infection rate 7) Intradialytic complication rates (Hypotension & Hypertension) 8) Nutritional status และตัวชี้วัดจากผลของการรักษาพยาบาล

2) เลือกใช้เทคโนโลยีในการบันทึกและรวบรวมข้อมูล

3) วิเคราะห์ข้อมูลและเสนอแนวทางในการปรับปรุงการพยาบาลผู้ป่วย

สมรรถนะที่ 3 สามารถใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-Based Practice) ในการพัฒนาคุณภาพการพยาบาลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการรักษาด้วยการฟอกเลือด

1) รวบรวมหลักฐานเชิงประจักษ์ทางคลินิกที่มีผลที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ เพื่อการประชุมปรึกษาหารือในการป้องกันและปรับปรุงการรักษาพยาบาล

2) บันทึกหลักฐานเชิงประจักษ์ทางคลินิก

สมรรถนะที่ 4 มีทักษะหรือเหตุการณ์ที่เฉพาะหรือจำเป็นในการพยาบาลเฉพาะด้านทางคลินิกในผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการรักษาด้วยการฟอกเลือดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1) เลือกใช้เครื่องมือเพื่อประเมินผู้ป่วย (ระบุเครื่องมือเฉพาะสาขาเพื่อใช้ประเมินผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการรักษาด้วยการฟอกเลือด)

2) ให้คำปรึกษาผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรังที่มีปัญหาเฉพาะแต่ละรายได้

โครงสร้าง/องค์ประกอบของหลักสูตร

1) ระยะเวลาการฝึกอบรมเพื่อการรับประกาศนียบัตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติการบำบัดทดแทนไต (การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม)

1.1 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติการบำบัดทดแทนไต (การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม) จะใช้เวลาในการศึกษาอบรม 17 สัปดาห์

1.2 หลังการฝึกอบรม ข้อ 1.1 ต้องมีการปฏิบัติงานภายใต้การกำกับดูแลของพยาบาลเวชปฏิบัติการบำบัดทดแทนไต (การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม) อีก 8 สัปดาห์ และปฏิบัติการการฟอกเลือดอย่างน้อย 50 รอบ

2) โครงสร้างหลักสูตร

2.1 จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร	18	หน่วยกิต
- ภาคทฤษฎี	11	หน่วยกิต
- ภาคปฏิบัติ	7	หน่วยกิต

2.2 จำนวนรายวิชาในหลักสูตร จำนวน 8 รายวิชา

วิชาแกน	2	หน่วยกิต	
CHD 001 นโยบายและระบบบริการสุขภาพ			2(2-0-4)
วิชาบังคับของสาขาทางคลินิก	2	หน่วยกิต	
CHD 002 การประเมินภาวะสุขภาพขั้นสูงและการตัดสินใจทางคลินิกในผู้ป่วยโรคไต			2 (1-2-3)
วิชาความรู้ความชำนาญเฉพาะสาขา	14	หน่วยกิต	
CHD 003 หลักพื้นฐานในการพยาบาลผู้ป่วยโรคไต			3(3-0-6)
CHD 004 การพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม			2(2-0-4)
CHD 005 การพยาบาลผู้ป่วยภาวะวิกฤตที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม			2(2-0-4)
CHD 006 ปฏิบัติการจัดการสารสนเทศในการดูแลผู้ป่วยฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม			1(0-4-1)
CHD 007 ปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม			4(0-16-4)
CHD 008 ปฏิบัติการพยาบาลในผู้ป่วยภาวะวิกฤตที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม			2(0-8-2)

แผนการฝึกอบรม

สัปดาห์ที่ 1-6

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	จำนวนหน่วยกิต
CHD 001	นโยบายและระบบบริการสุขภาพ	2(2-0-4)
CHD 002	การประเมินภาวะสุขภาพขั้นสูงและการตัดสินใจทางคลินิกในผู้ป่วยโรคไต	2(1-2-3)
CHD 003	หลักพื้นฐานในการพยาบาลผู้ป่วยโรคไต	3(3-0-6)
CHD 004	การพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม	2(2-0-4)
CHD 005	การพยาบาลผู้ป่วยภาวะวิกฤตที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม	2(2-0-4)
รวม		11(10-2-21)

สัปดาห์ที่ 7-17

CHD 006	ปฏิบัติการจัดการสารสนเทศในการดูแลผู้ป่วยฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม	1(0-4-1)
CHD 007	ปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม	4(0-16-4)
CHD 008	ปฏิบัติการพยาบาลในผู้ป่วยภาวะวิกฤตที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม	2(0-8-2)
รวม		7(0-28-7)

สัปดาห์ที่ 18-25

ปฏิบัติงานภายใต้การกำกับดูแลของพยาบาลเวชปฏิบัติบำบัดทดแทนไต (การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม) และปฏิบัติการฟอกเลือดอย่างน้อย 50 รอบ

คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีคุณสมบัติดังนี้

- 1) พยาบาลวิชาชีพที่ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ชั้น 1 จากสภาการพยาบาล
- 2) มีประสบการณ์ในการพยาบาลผู้ป่วย ไม่ต่ำกว่า 2 ปี
- 3) เป็นผู้มีความประพฤติดี ประวัติการทำงานดี และได้รับการอนุมัติลาศึกษาต่อจากผู้บังคับบัญชา
- 4) มีสุขภาพสมบูรณ์ไม่เป็นโรคอันจะเป็นอุปสรรคต่อการศึกษาและฝึกปฏิบัติ
- 5) คุณสมบัติอื่นๆ ตามที่ระบุไว้ในเงื่อนไขของการนำหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติการบำบัดทดแทนไต (การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม) ไปใช้